

# **SAMRÅDSREDOGÖRELSE**

DETALJPLAN FÖR DEL AV FASTIGHETEN  
SAKAJÄRVI 2:4 m.fl.

Aitik gruvområde



## HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Detaljplaneförslaget daterat 2018-11-23 har varit på samrådsremiss under tiden 17 december 2018 till och med 21 februari 2019. Samrådstiden förlängdes från den 5 februari till den 21 februari 2019 för att så många som möjligt skulle ges möjlighet att inkomma med synpunkter då handlingarna var mycket omfattande.

Kommunen bjöd in sakägare och andra berörda till ett samrådsmöte om planerna för utökning av gruvverksamheten som hölls 8 januari i M-salen på Folkets hus. Under mötet fanns kommunens tjänstemän och politiker, Boliden mineral AB och konsulter på plats för att informera och svara på frågor. Ca 50 stycken från allmänheten närvarade på mötet.

En kungörelse har publicerats i NSD, Norrbottens Kuriren samt anslagits på kommunens anslagstavla inför samråd. Handlingarna har skickats till samtliga sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter för att samla in synpunkter. Handlingarna har även funnits tillgängliga för allmänheten på samhällsbyggnadsförvaltningen och på kommunens hemsida ([www.gallivare.se/detaljplan](http://www.gallivare.se/detaljplan)) under samrådstiden.

## INKOMNA YTTRANDEN

Följande skriftliga yttranden har inkommit till och med 2019-02-21.

- Lantmäteriet, 2018-12-27
- Privatperson 1, 2019-01-11
- Miljö-, bygg- och räddningsnämnden, 2019-01-22
- Service- och teknikförvaltningen, 2019-01-24
- Socialdemokraterna, 2019-01-29
- Polismyndigheten, 2019-02-01
- Privatperson 2, 2019-02-02
- Privatperson 3, 2019-02-03
- Privatperson 4, 2019-02-04
- Privatperson 5, 2019-02-05
- Trafikverket, 2019-02-20
- Länsstyrelsen, 2019-02-21

Skrivelse ”Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540” biläggs samrådsredogörelsen.

# SAMMANFATTNING AV ÄNDRINGAR I PLANHANDLINGAR

Med anledning av inkomna synpunkter under samrådsförfarandet har främst följande förändringar skett av detaljplan för del av fastigheten Sakajärvi 2:4 m.fl., Aitik gruvområde. Gällivare kommun, daterad 2018-11-23.

Följande har ändrats i planbeskrivningen:

- Kompletterande text om fastighetsbildningsfrågor inom planområdet.
- Text har kompletterats angående täktverksamhet.
- Text uppdaterad angående Trafikverkets planering för E10 och vägplanen.
- Den sociala konsekvensbeskrivningen (SKB) har sammanfattats
- Text om processen från undersökningstillstånd till gruva
- Tabell om status för ansökningar om koncession/miljö tillstånd
- Text om konsekvenser för enskilda sakägare
- Text om allmänna och enskilda intressen har kompletterats
- Information om flyghinderanalysen och avtal med flyget
- Text om inlösen och ersättning
- Förtydligande om att inte bara boende berörs, utan fastighetsägare också
- Förtydligande om att det ej är lämpligt att bo kvar i Sakajärvi och Liikavaara

Följande har ändrats i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Konsekvenser gällande damningspåverkan beskrivs
- Text angående täktverksamhet
- Bedömning av påverkan på miljömålet *Ett rikt odlingslandskap*.
- Konsekvensbedömning för rennäringen
- Komplettering angående längd på fladdermusinventeringen (17 nätter)
- Tydligare beskrivning av de sociala konsekvenserna och konsekvenserna för dem som inte blir inlösta.
- Info om avtal med samebyn
- Hänvisning till andra tillståndprocesser

Följande bestämmelser har ändrats på plankartan:

- E<sub>1</sub>-området har tagits bort (inte nödvändigt).
- Bestämmelsen gällande bygglovsbefriade åtgärder har justerats enligt Miljö-, bygg- och räddningsnämndens yttrande.
- Ett område för kommande E10 har lämnats utanför planområdet.
- Höjder har justerats med avseende på utförd flyghinderanalys och befintliga höjder, som inte beaktades vid samråd. Vid området i norr ligger redan i dag marken över havet på +200 meter varför en totalhöjd på 100 meter över havet inte är möjlig.
- Grundkartan har kompletterats av befintliga höjder.

Ytterligare underlag/utredningar som tagits fram i processen för koncession och miljö tillstånd samt detaljplan:

- Kompensationsutredning (Enetjärn 2018)
- Social konsekvensutredning (Bolman 190620)
- Flyghinderanalys (Luftfartsverket 190920)

- Utredningar avseende vattenmiljö, hydrogeologi och påverkan på Natura 2000
- Utredningar damning, buller, vibrationer, luftstötsvågor och stenkast utförda i samband med Bolidens tillståndsansökan.

Övriga ändringar är främst redaktionella.

Skrivelse ”Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540” biläggs samrådsredogörelsen.

## SAMRÅDSYTTRANDEN

Här nedan sammanfattas inkomna skriftliga yttranden och följs av kommunens kommentarer. Länsstyrelsens yttrande skrivs ut i sin helhet. Övriga kompletta yttranden finns tillgängliga hos kommunen, Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen.

### **Lantmäteriet, enligt skrivelse 2018-12-23**

Det framgår inte vilka lantmäteriförrättningar som behövs vid genomförandet av detaljplanen. Exempelvis fastighetsreglering för överföring av de bostadsfastigheter som Boliden förvärvat, upphävande av servitut samt omprövning av ledningsrätter och gemensamhetsanläggningar. Det framgår inte heller vem som initierar och bekostar lantmäteriförrättningarna.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta och planbeskrivningen har kompletterats utifrån ovanstående synpunkter gällande fastighetsbildningsåtgärder.*

### **Privatperson 1, enligt skrivelse 2019-01-11**

Vi är ett antal fritidshusägare som tvingas bort från Laurajärvi p.g.a. en gruva som ska öppnas i Liikavaara. Vi är inte nöjda med förfarandet och ersättningen som Boliden erbjuder oss. Det räcker inte ens till att köpa en ny tomt. Det vore väl rimligt att vi skulle bli ersatta ett likvärdigt fritidsboende? För vi ska väl inte behöva betala och belåna oss för att dom kör bort oss för att tjäna pengar? Därför förväntar vi oss att kommunen för en dialog med Boliden så att vi har stöd av kommunen och blir rättvist behandlade och ersatta.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaret som rör ersättningsfrågor i samrådsredogörelsen under rubriken ”Ämnesvisa synpunkter och svar” samt skrivelse ”Svar på skrivelse KS2019:142 och KS2018:540”.*

### **Miljö-, bygg- och räddningsnämnden, enligt protokoll/skrivelse 2019-01-22**

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden beslutar:

- att bedömning av helheten kring socialpåverkan ej kan göras då socialkonsekvensanalys saknas.
- att bättre visuell illustration över planerat dagbrott Liikavaara efterfrågas, det saknas även konsekvensbeskrivning över eventuell påverkan av damning från upplagen.
- att kommunikationshinder ska förebyggas. Miljö-, bygg- och räddningsnämnden förordar en ny dragning av väg E10 som innebär att vägen inte stängs vid sprängningar.
- att kommunens flygplats inte är något som påverkas av gruvans planering för expansion.

Efter granskningen av samrådshandlingarna lämnas följande synpunkter:

- I detaljplanen framgår det inte att området för Liikavaara dagbrott har en befintlig täktverksamhet. Den verksamheten kan ha medfört att delar av området är förorenat, vilket bör förtydligas i planbeskrivningen.
- Det framgår inte tydligt av detaljplanen hur man tänker säkerställa en god boendemiljö för de kvarvarande fastigheterna vid Laurajärvi.
- Under ändrad lovplikt bör det förtydligas att bygga till industribyggnader utan personalutrymme med upp till 200 kvm byggnadsarea inte kräver bygglov.
- Vid tidigare samrådsmöte med Boliden gällande gruvverksamheten i Liikavaara har det framkommit att bolaget har för avsikt att ansöka om icke tidsbegränsat tillstånd, detta går inte i linje med vad som beskrivs i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen. Det innebär andra konsekvenser för bl.a. den kvarvarande bebyggelsen i Laurajärvi och omgivande natur än vad som beskrivs i planen. Utifrån vad bolaget avser ansökan om för tidsperiod för gruvverksamheten i Liikavaara bör detaljplanen justeras.
- Där transportväg anläggs och går över bäckar som Myllajoki, bör vattentrummor anläggas för att minska påverkan på vattendragen.
- Problem som kan uppstå vid en avstängning av väg E10 är framförallt att det kan innebära stopp för all blåljuskörning d.v.s. räddningstjänst, polis och ambulans. I beskrivningen skriver man att Trafikverket angivit att en sådan lösning inte bör tillämpas. Miljö- bygg- och räddningsförvaltningen anser även att en sådan lösning inte bör tillämpas vid Liikavaara. Förvaltningen anser att man bör skriva in i planbeskrivningen att sprängning inte får ske inom sådant avstånd att vägen hamnar inom skyddsavståndet. Brytning längre ifrån nuvarande E10 får ske tills den nya vägdragningen skett. Det bör även beaktas att normalt skyddsavstånd vid sprängning av berg är cirka 1 200 meter, när sprängning sker i tjäle kan avståndet bli betydligt större.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och planbeskrivningen revideras i enlighet med synpunkterna ovan i möjlig utsträckning. Den sociala konsekvensbeskrivningen är färdigställd till granskningsskedet och beskrivs i planbeskrivningen. Gällande flygverksamheten har en flyghinderanalys tagits fram och höjder anpassats på plankartan. Flyghinderanalysen ska dock uppdateras innan antagande och även höjder justeras (nedåt) på plankartan så att åtminstone två konflikter till elimineras. Kvarstående påverkan och åtgärder ska regleras i ett civilrättsligt avtal mellan Boliden och Gällivare kommun (ägare av flygplatsen). Till granskningen ändras också plankartan gällande bestämmelsen om ändrad lovplikt enligt synpunkt.*

*Störningar som kan uppstå för boende i östra Laurajärvi regleras genom villkor som ges i miljötillståndet, villkor som måste uppfyllas för att boendemiljön ska vara god. Enligt minerallagen 4 kap. 7§ ska en bearbetningskoncession meddelas för tjugofem år. Vad gäller tillstånd för miljöfarlig verksamhet ska domen innehålla den tid som tillståndet ska gälla.*

*Trafikverket har vid samråd av föreslagen vägomdragning och i ett skriftligt yttrande angivit att de anser att en avstängning av vägen i samband med sprängning är möjlig. Rutiner för avstängning och information till allmänhet kommer att utarbetas i samråd med berörda inom ramen för prövningen av miljötillstånd.*

#### **Service och teknikförvaltningen (Gällivare flygplats) enligt skrivelse 2019-01-24 (Efter omorganisation tillhör flyget nu samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen)**

Den slutsats som presenteras i MKB:n är inte helt korrekt. Som framgår av bilagd flyghinderanalys gällande uppförande av byggnader i Gällivare kommun - Sakajärvi 2:4,

Storlandet 5:1, Leipipir 1:1, Sakajärvi 2:1, Leipipir 1:12, Sakajärvi 1:2 - som upprättats av LFV, finns ett antal anmärkningar mot den av Boliden planerade verksamheten. Skälet till att flyghinderanalysen upprättats är att Boliden önskat inleda ett detaljplanearbete avseende verksamheten som berörs av koncessionsansökan för Liikavaara K nr 2, Gällivare kommun som handläggs av myndigheten Bergstaten.

Innan frågan om flyghinder och hinderfrihet är utredd och hanterad på ett sådant sätt att riksintresset för flyg är beaktat i erforderlig omfattning kan därmed inte varken bearbetningskoncession eller detaljplan medges. Flygplatsens ansvarige anser att konsekvenserna av den framtagna flyghinderanalysen måste utredas noggrant.

*Kommentar: Efter samråd har dialog först mellan berörda parter för att komma fram till en lösning. Höjder för upplag har anpassats på plankartan efter flyghinderanalysen för att minska påverkan på flygverksamheten. Fyra konflikter kvarstår med flygets befintliga verksamhet för tillfället, men flyghinderanalysen ska uppdateras innan antagande och även höjder justeras (nedåt) på plankartan så att åtminstone två konflikter elimineras. Kvarstående påverkan och åtgärder ska regleras i ett civilrättsligt avtal mellan Boliden och Gällivare kommun (ägare av flygplatsen) för att båda riksintressena ska kunna samexistera och utvecklas. Avtalet är under framtagande och ska vara klart till antagande.*

### **Socialdemokraterna, enligt skrivelse 2019-01-29**

Socialdemokraterna har behandlat ovanstående remiss och beslutat att lämna följande remissvar.

#### Sid 23 - 28

Ta hand om träden/stockar och stubbarna.

#### Sid 29

Gällivare 6:1. Ta hand om Naturföremålet - Suptallen, 2 st vägmärken, kilometerstolpe och milsten genom att till exempel bygga en fin parkering vid E10 med dessa föremål.

Säkra upp stigar som går in i det tänkta området. Märk upp nya leder som knyter de befintliga som försvinner.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta och uppfattar yttrandet som en upplysning. En kompensationsutredning har utförts (Enetjärn 2019) vilken finns tillgänglig digitalt hos kommunen.*

### **Polismyndigheten, enligt skrivelse 2019-02-01**

Den avstängning av vägen som förslås är inte att förorda med hänsyn till den inverkan som detta kan innebära för Polisens möjligheter att genomföra utryckning. De alternativa vägar som finns tillgängliga är inte möjliga att använda, eftersom de innebär att polisen ej kan fullgöra sitt uppdrag.

Lokalpolisområde Norra Lappland anser att tillstånd till sprängning ej bör ges innan en ny sträckning av vägen genomförts.

*Kommentar: Trafikverket har vid samråd av föreslagen vägomdragning och i ett skriftligt yttrande angivit att de anser att en avstängning av vägen i samband med sprängning är möjlig. Rutiner för avstängning och information till allmänhet kommer att utarbetas i samråd*

*med berörda inom ramen för prövningen av miljötillstånd. Omdragning av E10 ska vara klar innan sprängning för den utökade verksamheten påbörjas.*

### **Privatperson 2, enligt skrivelse 2019-02-02**

Innan detaljplanen antas "måste" Boliden ha kommit överens med alla boende om ersättning eller flytt. Hur har kommunen tänkt hjälpa till med ersättningstomter med rimligt avstånd till Gällivare för oss med djur (hästar, hundar och får) som har stall, ridbanor, hagar och tillgång till bete. Boliden erbjuder oss att bo kvar då de anser att det ej finns lämpliga tomter att tillgå, men det kan väl inte vara acceptabelt att bo mitt i ett industriområde.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaret som rör ersättningsfrågor i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar" samt skrivelse "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540".*

### **Privatperson 3, enligt skrivelse 2019-02-03**

Vi bor i Sakajärvi och är direkt påverkade av en eventuell utökning av Aitik's industriområde. Vi äger dessutom en skogsfastighet, som till stor del hamnar innanför gruvområdet om ett dagbrott i Liikavaara öppnas. Om planen antas kommer vi bli tvungen att flytta och därmed förlora vårt hem, våra marker, vår tätortsnära byalivstil, alla grannar och vårt sociala sammanhang. Vi bor i byn för att det är det bästa liv vi kan tänka oss. Vi vill inte bo i tätorten, men vi vill ha närheten till den.

När vi inte kommit överens med Boliden hävdar de att denna situation då får lösas med tvång, men att det då inte kommer att vara Boliden som tvingar bort oss. De påstår att det antingen blir kommunen via expropriation eller Bergsstaten via markanvisning som kommer att göra det. För oss är detta bara "hårklyveri" och ett sätt att smita från det ansvar som Boliden såklart har. Vi tycker att Boliden är otroligt fega som inte står upp för vad deras verksamhet faktiskt leder till. Nu vill de med denna ansökan om att utöka detaljplanen, lägga ansvaret gällande tvångsflyttning på Gällivare kommun. Är det ok för er i kommunen?

Vi vill främst att planförslaget avslås i sin helhet, eftersom det idag inte finns något i Bolidens tillstånd, som kräver att det inte bor människor i Sakajärvi och Liikavaara.

Vi anser att vi kan bo kvar i Sakajärvi, så länge det bara är verksamhet i Aitikdagbrottet. OM Boliden däremot eventuellt fått tillstånd för och har startat ett dagbrott i Liikavaara, vill vi inte bo kvar i Sakajärvi.

Vi vill att tidsplanen ändras.

Vi vill att kommunen skriver in i Planförslaget att detaljplanen inte kan antas om inte Boliden har erforderliga tillstånd från såväl Mark- och Miljödomstolen (MMD) samt Bergsstaten. I tillstånden skall det tydligt framgå varför människor inte kan bo och leva i byarna Sakajärvi och Liikavaara.

I dagsläget har Boliden tillstånd från MMD för sin verksamhet i Aitik. I deras nuvarande tillstånd finns inget som tillåter att de påverkar byarna på ett sådant sätt att vi inte kan bo kvar.

Boliden har själva sagt att de kan driva sin verksamhet utan att vår boendemiljö blir skadlig. Boliden har planer på att öppna ett nytt dagbrott i Liikavaara, men i dagsläget har de inget miljötillstånd för detta. De har inte ens skickat in en ansökan för miljötillstånd och har inte heller blivit beviljad bearbetningskoncession för hela fyndigheten. På grund av detta tycker vi att det är konstigt att kommunen skall ha så bråttom att omvandla våra byar till industriområde. Kommunen kan invänta med att anta ändring av detaljplanen.



### Villkor om överenskommelse måste finnas innan detaljplan antas.

Vi vill att det måste finnas med en text i Planförslaget där följande tydligt framgår. Innan kommunen kan anta detaljplanen måste Boliden ha kommit överens med berörda fastighetsägare om ersättning för tvångsflyttningen. Det här ser vi som ett sätt för kommunen att för en gångs skull hjälpa oss på något sätt. I och med denna formulering sätter det press på Boliden att lösa vår situation.

### I miljökonsekvensanalysen ska ersättningsområden för tätortsnära byalivsboende beskrivas.

Under förhandlingar om eventuellt ersättningsboende är vårt krav att vi skall ersättas med samma storlek och funktion som vi har idag. Fram tills nu, har de förslag vi fått från Boliden inte tillnärmelsevis innehållit det vi kräver, varför vi inte kommit överens. De påstår ibland att det inte finns någon motsvarande plats, och ibland att det är för dyrt att köpa mark på vissa ställen. Vi tycker inte att det är vårt problem. Om de behöver ta våra marker i besittning, måste de ersätta dem. Vad det kostar dem skall inte vi behöva fundera över. Vi kommer ändå att vara förlorare.

I MKB eller Planbeskrivningen tycker vi att kommunen tillsammans med Boliden skall redovisa vilka områden med "tätortsnära byalivs"-potential som finns. Visa områden på en tydlig karta.

### Vi instämmer i alla frågor och funderingar angående MKB:N, som samverkansgruppen skickat in.

Vi står, som sagt, bakom yttrandet från Samverkansgruppen, men vill ändå skicka vårt eget yttrande med synpunkter. Ovanstående är frågor som rör vår egen situation och våra fastigheter.

Vi är hittills mycket besvikna på Gällivare kommun, som vi anser alltid står och "bugar, bockar och applåderar" vad än Boliden gör. Kommunen framhåller alltid vikten av Boliden som en viktig arbetsgivare, vilket vi inte har invändningar mot. Däremot ser vi med egna ögon hur mer och mer arbeten inom Bolidens verksamhet läggs ut på entreprenörer som inte är lokala. Det senaste exemplet är rivningarna av byggnader i Sakajärvi. Tidigare hade det lokala företaget "Maskintjänst" uppdraget. Numera är det "Delete" (huvudkontor i Finland och ägare i Danmark) som har det uppdraget. Det är "åt helvete" rent ut sagt. Skall Gällivare bli ett "flyin-fly-out"-samhälle? Vad gör kommunen för att motverka detta?

Vad gör kommunen konkret för att vi som tvingas iväg från byarna Sakajärvi och Liikavaara skall stanna kvar i kommunen? För oss ter sig alternativet att lämna kommunen alltmer lockande. Varför skall vi stanna kvar här när vi inte känner något som helst stöd från kommunen?

Vi vill som sagt helst bo kvar, och att planförslaget avslås. Om inte det går, vill vi inte att kommunen än en gång tar Bolidens parti, utan väntar med att anta detaljplanen till dess att Boliden har erforderliga tillstånd som krävs för att de skall behöva utvidga sitt industriområde.

Vi har det så fantastiskt bra här i Sakajärvi och Liikavaara och vill ha kvar vårt tätortsnära byaliv. Blir detaljplanen antagen kommer det bli vi som får betala priset och bli de stora förlorarna. Boliden kommer göra miljardvinster. Är det kommunens vilja?

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar*

*till svaren i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar" samt skrivelse "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540".*

*Vilka entreprenörer som används vid olika arbeten är inget som hanteras inom detaljplan. Att visa potentiella områden för bebyggelse är inte heller en fråga som hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen. Tidplan för detaljplan har förskjutits, och kan fördröjas ytterligare, men ett antagande av detaljplanen kommer inte avhängas erforderliga tillstånd från mark- och miljödomstolen och Bergsstaten. Detaljplaneprocessen är en process för sig och ansökan om miljötillstånd och bearbetningskoncession är en egen process.*

#### **Privatperson 4, enligt skrivelse 2019-02-04**

Vi närboende i Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi vill härmed inkomma med ett yttrande med synpunkter angående den föreslagna detaljplanen, eftersom vi så radikalt påverkas om detaljplanen antas. Antar kommunen denna plan kommer vi i byarna Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi att tvingas bort från våra hem och vår tätortsnära byalivsstil. Vi har under många år levt med det faktum att Boliden Mineral AB (Boliden) vill tömma byarna på människor, eftersom de vill utvidga sin gruvverksamhet på Aitikområdet. Nu när kommunen har lagt fram detta förslag, känner vi att våra hem, fastigheter och livsstil är hotad från två håll, vilket är oerhört ledsamt och stresskapande.

#### Planbeskrivningen

##### 1. Tidplan

I planbeskrivningen beskrivs tidsplanen för antagandet av detta planförslag. Vi närboende ifrågasätter brådskan?

Varför skall kommunen utvidga industriområdet i dagsläget? I de tillstånd som Boliden i nuläget härför att bedriva gruvverksamhet i Aitik, finns det inget som medför att inte vi i Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi kan bo kvar. Innan Boliden kan tvinga bort oss boende i Sakajärvi, krävs att de söker ett förnyat tillstånd, från Mark- och Miljödomstolen, där de redogör för hur de anser att deras verksamhet gör boende omöjligt i Sakajärvi. En sådan ansökan tar tid, och eftersom de inte inkommit med en sådan, kommer denna process inte vara färdig innan december 2019.

För ett eventuellt dagbrott med tillhörande gruvområde i Liikavaara har inte Boliden något miljötillstånd. De har de facto inte ens ansökt om detta ännu. Detta medför att även i Liikavaara och Laurajärvi finns det inget i dagsläget som tvingar bort människor från sina hem, skogs- och jaktmarker och fastigheter. Boliden har förvärvat/ersatt några fastigheter, men även dessa uppgörelser sker frivilligt.

Om kommunen antar detaljplan att göra industriområde av våra hem, innan tillstånd från Mark- och Miljödomstolen givits, kommer det vara kommunens politiker som tvingar iväg boende och fastighetsägare från sina hem och tätortsnära byalivsstil. Vi tycker inte att politikerna och kommunen skall tvinga bort människor från byar som funnits i flera hundra år, bara för att ett stort bolag kanske får tillstånd att utvidga sin verksamhet. Tänk om Boliden inte får tillstånd att utvidga, eller att de ändrar sina planer om utvidgning, då har kommunen förvandlat levande landsbygd med månghundraårig historia till industriområde helt i onödan. Kommunen säger sig värna om en levande landsbygd med stor biologisk mångfald vad gäller odlingslandskap mm, varför vi anser det fel att anta detaljplan i förtid.

På grund av ovan nämnda förklaring anser vi att kommunen skall skriva in att detaljplan inte kan antas innan Boliden har fått förnyade tillstånd från Mark- och Miljödomstolen, med

villkor att boende i Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi inte är möjligt på grund av gruvverksamheten Boliden har i Aitik och ev Liikavaara.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaren i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar" samt skrivelse "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540".*

## 2. Krav på överenskommelse innan detaljplan antas

I Kungörelsen om samråd, har kommunen skrivit att "Innan detaljplanen antas ska Boliden ha kommit överens med alla boende om ersättning och flytt". Vi närboende anser att denna textrad är av yttersta vikt för oss. Om byarna blir industriområde, får vi inte bo kvar. Boliden har redan i dokument till oss närboende skrivit att det inte är de som tvingar bort oss närboende. Det kommer att vara antingen Bergsstaten via markanvisning, eller kommunen via expropriation. Vi närboende anser att Boliden är feiga och inte tar ansvar för vad deras verksamhet ger upphov till när de påstår detta.

Det är också av största vikt att påpeka att det inte bara är fast boende som påverkas av detta förslag. I byarna finns det rena skogsfastigheter och fritidshusfastigheter, som också kommer påverkas av Bolidens eventuellt utökade verksamhet. Därför skall ordet "boende" ersättas av "berörda fastighetsägare".

Boliden bestämmer villkoren för hur värdering av fastigheterna skall ske. De bestämmer vilka husleverantörer och vilket hus vi behöver om ersättnings-fastighet kommer på fråga. De bestämmer vilka fastigheter som är berörda. De bestämmer att hus och fritidsfastigheter skall behandlas olika. Vi tycker inte att det är att komma överens, om det bara är en part som skall diktera villkoren. På grund av det vi helt kort har nämnt ovan är det viktigt att ordet "överens" finns med och gärna förtydligas, så att vi som fastighetsägare har möjlighet att kunna förhandla. Vi anser att om två parter skall vara överens, skall båda ha möjlighet att påverka och vara nöjda när överenskommelse är gjord.

På grund av detta vill vi närboende att villkoret, att Boliden måste ha kommit överens med alla berörda fastighetsägare innan detaljplan antas, måste finnas med i planbeskrivningen på ett mycket tydligt sätt. Text genom meningen "Innan detaljplanen kan antas ska Boliden ha kommit överens (båda parter skall vara nöjda) med alla berörda fastighetsägare om ersättning och flytt".

Vi vill också att kommunen i planbeskrivningen får med och beskriver i text hur kommunen skall säkerställa att Boliden verkligen har kommit överens med berörda fastighetsägare innan detaljplanen tas upp för beslut.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaren i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar" samt skrivelse "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540".*

*Till granskningen förtydligas att inte bara boende berörs, utan även fastighetsägare.*

## 3. I planbeskrivningen på sida 21 undrar vi närboende hur kommunen tänker gällande hur konsekvenserna blir för oss drabbade?

Det står skrivet "När det gäller de boende i Sakajärvi, Liikavaara och del av Laurajärvi kommer de flesta värden gå förlorade, men det finns möjlighet att återskapa, vid flytt av

bebyggelse mm till annan plats. Flytt av bebyggelse och etablering på den nya platsen bidrar till positiva konsekvenser och möjlighet till delaktighet i stadsutvecklingen, möten med nya människor etc..."

Vi närboende undrar hur kommunen har dragit slutsatserna om de positiva konsekvenserna som ni beskriver? Har ni frågat någon av oss drabbade? Finns det några studier som visar på det ni påstår? Vi närboende som drabbas av tvångsflytt känner inga positiva konsekvenser av detta. Vi vill inte bidra till någon stadsutveckling. Vi är bybor och vill så förbli. Vi har under några år framfört till Boliden att de till sin MKB skall undersöka hur människorna påverkas under en sådan här process som tvångsflytt innebär. Boliden har till sist fallit till föga och håller just nu på med att genomföra en socialkonsekvensanalys genom intervjuer via en konsult.

Innan kommunen påstår hur konsekvenserna för de drabbade människorna blir, vill vi att ni tar del av den undersökning som nu görs, och därefter drar slutsatser om ev positiva eller negativa effekter av den utökade detaljplanen. Eller hänvisar till någon studie som ger belägg för det ni påstår, eftersom vi närboende inte känner igen oss i den bild ni beskriver.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta och utifrån ovanstående synpunkter kompletteras planbeskrivningen gällande de sociala konsekvenserna. Till granskningen har den sociala konsekvensbeskrivningen färdigställts och bedömningen ingår i planhandlingen. Kommunen förstår att processen upplevs negativ och mycket påfrestande för många boende. Kommunen behöver trots detta beskriva de sociala konsekvenserna ur ett hållbarhetsperspektiv där både negativa och positiva konsekvenser ska tas med.*

#### 4. Är det tillåtet att bo på ett industriområde

Vi närboende är lekmän på detta område, och efter att ha läst Planbeskrivningen och MKB känner vi oss osäkra. För på flertalet ställen i texterna står det att i vissa fastigheter som ligger utanför 1400 meters gränsen, kan man bo kvar. Samtidigt skriver kommunen att Boliden skall ha kommit överens med boende om ersättning eller flytt innan detaljplanen antas. Enligt Boliden kommer ett stängsel att finnas så att ingen riskerar att finnas innanför 1400-metersgränsen på vissa platser i texten. Samtidigt så skriver de inget om hur vi skall ta oss in och ut i byn Sakajärvi? Om staketet går på Aitiksidan av sjön, hur skall de säkerställa att ingen är på sjön vid sprängning?

Vi vill att ni tydligt beskriver vad som faktiskt gäller avseende boende på industriområde. Är det ok enligt svensk lag? Är det ok enligt Gällivare kommuns regler/policy om människors boendemiljö? Om det inte är någon lag som styr det vill vi att ni tvingar Boliden att tydliggöra konkret hur de praktiskt skall göra med de eventuellt kvarboende människor vid sprängning, staketdragningar, kontroll av miljövillkor etc. Detta är inte beskrivet på ett tillräckligt sätt. I och för sig har kommunen i förslaget angett att alla boenden skall vara ersatta innan detaljplan antas, men vi vill ändå att detta lyfts upp.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och för frågor som rör boendemiljö hänvisas till svaret i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar".*

*Staketdragning är inget som styrs i detaljplanen. Förtydliganden har gjorts i handlingarna om boendemiljön.*

*Boliden kommer att behöva avhysa folk från sjön vid sprängningstillfällena.*

## 5. Naturnära boende, var?

På sidan 39 i Planbeskrivningen skriver kommunen "Naturnära lägen kan de boende även erhålla på annan plats beroende på var de flyttar." Man kan tycka att det här vore en lätt fråga i en så vidsträckt kommun som Gällivare, med så mycket orörd natur. Nu är det så att vi i dessa byar bor inom två mils avstånd till tätorten, men har ändå det fantastiska byalivet. Vi har föreslagit ett flertal områden till Boliden, men de områdena har inte varit möjliga på grund av många olika skäl. Boliden säger att de tagit upp alla områden med kommunen. På mötet framkom det att politikerna tydligen var helt ovetande om vilka områden som varit uppe till diskussion, vilket förvånade oss närboende.

Om kommunen avser att göra våra byar där vi bor och har vår historia, till ett industriområde, vill vi att ni kommer med konkreta förslag på var de tätortsnära naturnära lägena dit vi skall flytta finns. Vi vill att kommunen och Boliden i MKB visar på de områden som varit uppe till diskussion och informerar om orsakerna till varför vissa områden inte kan användas till boende för oss. Visa på de tätortsnära områden som är lämpliga för oss tvångsflyttade bybor att bosätta oss på.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaren i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar" samt skrivelse "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540". Att visa potentiella områden för bebyggelse är inte en fråga som hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen.*

## Miljökonsekvensbeskrivningen

### 1. Tillgänglighet till bilagor

När vi läser MKB hänvisas det flera gånger till olika bilagor, som MKB-texten grundar sig på. Vi närboende har inte haft någon möjlighet att ta del av dessa bilagor, vilket vi finner under all kritik. Vi vet att det är många och stora dokument, men de borde finnas tillgängliga för läsning för den som är intresserad och vill förstå. Våra synpunkter utgår alltså bara från det vi läst i MKB upprättad av Tyréns i samråd med Boliden och Gällivare kommun.

Vi närboende vill att allt material som gäller detaljplaneförslaget skall finnas tillgängligt för allmänheten att ta del av kostnadsfritt om så önskas.

*Kommentar: Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i detaljplanen så att en hållbar utveckling främjas. MKB:n ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas medföra samt bedöma konflikter mellan exploateringsintressen och bevarandeintressen. Positiv såväl som negativ påverkan ska behandlas. MKB:n ska även behandla åtgärder för att minimera risken för negativ påverkan och dess konsekvenser. MKB:n utgör en del av underlaget för beslut om detaljplanen.*

*Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen är medveten om bristen i den sociala konsekvensdelen som redovisades i samrådet. Inför granskningen har den sociala konsekvensbeskrivningen färdigställts och bedömningen ingår i planhandlingen. Utredningen har dock gjorts i samband med koncessionsansökan och miljötillståndsansökan, inte som en del av planarbetet.*

*Utredningarna som tagits fram inför utökning av dagbrottet i Liikavaara och även för Aitik dagbrottet är offentliga handlingar och kan begäras ut hos kommunen. Eftersom utredningarna tagits fram till förmån för ansökan om bearbetningskoncession och miljötillstånd skickades inte utredningarna ut med detaljplanen. Dock hade detta kunnat förtydligas i foljebrevet och planbeskrivningen vid samrådsutskicket, och ska därför göras så till granskningen. Kommunen listar samtliga utredningar i planbeskrivningen.*

## 2. Kompensation för kvarstående skada på naturvärden

När vi närboende läser om åtgärder och åtgärdsförslag på hur naturmiljökonsekvenserna skall minskas finner vi det märkligt att en typ av naturmiljö inte alls finns medräknad. Det så kallade "öppna landskapet" med betesmarker och f.d. odlingsmarker finns inte med. Om byarna töms på människor kommer inte markerna att hävdas och därmed växa igen. De hävdgynnade arter som starkt bidrar till den biologiska mångfalden kommer att försvinna. Både i Liikavaara och i Sakajärvi finns det signalarter för den biotop som öppet landskap innebär. I Sakajärvi har det inte ens gjorts någon riktig inventering av området vad vi vet. Vi undrar dessutom vilken inställning Gällivare kommun har i denna fråga. Det är inte bara floran som påverkas av att människor försvinner. Om markerna växer igen kommer t ex Gladans jaktmarker i båda byarna försvinna. Dessutom kommer inte fladdermössen ha någonstans att bo om alla hus rivs.

Vi närboende vill att det i MKB skall framgå hur och var Boliden tänker kompensera för det förlorade öppna odlingslandskapet, som tagit hundratals år att skapa tack vare att människor bott här och brukat/hävdad jorden.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta och till granskningen kommer bedömningen av planens konsekvenser på miljömålet ett Rikt odlingslandskap att kompletteras i MKB:n. Till granskningen finns också den kompensationsutredning som tagits fram för Liikavaara och Aitikområdet.*

## 3. Otydlighet vad gäller stängsel och avstånd

Återigen vill vi poängtera att det också i MKBn råder stor oklarhet var och hur Boliden tänker angående staket och passage genom grindar. Hur skall det rent praktiskt fungera med tillgänglighet till markerna som ligger ner mot Lina älv? Det måste framgå i en utförlig MKB, för det är en mycket konkret sak som drabbar oss. Även om vi inte bor i byarna, vill vi veta hur vi skall kunna nå markerna som vi använt under flera generationers tid.

Vi närboende vill att det redovisas tydligt, konkret och exakt på en karta hur det är tänkt med placering av staket och grindar? Att bara ha en översiktspild räcker inte. Hur de kommer att säkerställa att ingen befinner sig inom förbjudet område vid t ex sprängning?

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta, men anser inte att det är en detaljplanefråga utan något som kommer hanteras i miljötillståndet.*

## 4. Anläggningsarbete och rivningsarbete, under vissa perioder för att inte störa fåglar och fladdermöss.

I MKB beskrivs hur Boliden ska minimera påverkan på t ex fåglar, genom att inleda anläggningsarbete utanför fåglarnas häckningsperiod. Dessutom skall rivningsarbete av hus inte utföras under augusti och september eller under vintern. Allt detta tycker vi låter klokt,

men vi ställer oss frågande till vem som skall kontrollera att detta efterlevs? Skall Boliden kontrollera sig själva? Vad händer om de trots allt inte följer det de har beskrivit? Vilka konsekvenser får det? Vi finner det extra märkligt, eftersom de i sin konsekvensanalys redan nu kommit fram till detta, men i detta nu (dvs vintertid) pågår rivning av hus. Om Boliden redan har vetskap om att de riskerar att skada fladdermössen, borde de inte redan nu följa sina egna förslag?

Vi närboende vill att det i MKB:n tydligt skall framgå hur och av vem som skall kontrollera att de beskrivna konsekvenslindrande åtgärderna verkligen efterföljs. Vem har ansvaret, och vilka konsekvenser blir det om de inte följer sina beskrivna metoder?

*Kommentar: Hur rivning ska ske hanteras i rivningslov. I domen för miljötillståndet hanteras övriga frågor, där villkor ställs för den miljöfarliga verksamheten. Boliden måste efterleva dessa villkor, och det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet.*

*Verksamheter som påverkar miljön ska enligt miljöbalken bedriva egenkontroll. Detta betyder att företaget undersöker, mäter och beräknar hur miljön påverkas av verksamheten. Egenkontrollen är i första hand ett förebyggande arbete som utförs genom att planera, genomföra, följa upp och förbättra. Kontrollprogrammet tas fram i dialog med tillsynsmyndigheten.*

*Egenkontrollen ligger till grund för de miljörapporter som verksamheten ska lämna till tillsynsmyndigheten. Miljörapporterna är bland annat till för att följa upp de villkor som finns i verksamhetens miljötillstånd, exempelvis hur mycket metaller som får släppas ut till vattendrag. Regelbunden tillsyn görs också, och det sker en ständig dialog mellan verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten.*

*Tillsynsmyndigheten för verksamheten, ofta länsstyrelsen i länet, bedriver tillsyn. Tillsynen är till för att kontrollera att verksamheter följer lagar och bestämmelser beslutade av myndigheter och domstolar.*

## 5. Fladdermöss

I MKB:n bedöms, den för norra Norrlands inland mycket ovanliga fladdermusarten, Trollpipistrell inte uppehålla sig frekvent i området. Vi undrar hur man av en veckas mätning kan dra den slutsatsen? Vi anser att upprepade undersökningar krävs. Undersökning av förekomst av fladdermöss har bara utförts i Liikavaara. Om detaljplanen antas kommer hus och människor att försvinna från Sakajärvi också, och fladdermöss ses varje höst även i Sakajärvi.

Vi närboende anser att MKB:n inte är fullständig förrän upprepade undersökningar har gjorts i Liikavaara OCH Sakajärvi. Vi vill ha en beskrivning om hur dessa planeras och resultaten från dessa efterfrågade undersökningar.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna. Området inventerades under 17 nätter fördelat på två perioder (20-26/7 samt 3-14/9 2018) vilket bedöms vara tillräckligt för att göra en bedömning i frågan. Synpunkten föranleder inte några ändringar i planhandlingen, men MKB uppdateras med informationen.*

## 6. Kompensation och transplantation av träd och växter

Vi har under de senaste åren fått höra om Bolidens kompensationsprojekt för att skapa höga naturvärden där det tidigare bara varit hyfsade naturvärden. Även i denna MKB tas Kompensationsutredningen upp, och används som en lösning för hur de förlorade naturvärdena skall räddas. Att transplantera Lappranunkel skall vara en första åtgärd enligt MKB. Vi närboende håller med om att det är ett ambitiöst projekt, men vi känner en viss skepsis. Vad händer om Lappranunklarna inte klarar transplantationen? Då är de förlorade för all framtid. Vad händer om inte kompensationsprojektet faller ut med ett positivt resultat? Då är stora områden med mycket höga naturvärden förlorade.

Vi närboende vill att kommunen tar en allvarlig funderare kring detta innan beslut om detaljplanen tas. Är det gruvnäringen Gällivare kommun skall framhålla? Eller är det vår orörda natur i kommunen som är vår största tillgång i längden?

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna. Uppföljning av kompensationen är ej en detaljplanefråga. Svar redovisas även under rubrik "Ämnesvisa synpunkter och svar".*

## 7. Laurajärvi

De boende och de fritidsfastighetsägare som befinner sig utanför 1400 metersgränsen får välja om de vill stanna kvar. I MKB:n är det beskrivet hur landskapsbilden och bebyggelsemiljön i Laurajärvi kommer att påverkas av stängsel och bullervall. Damningssituationen riskerar att bli värre pga den förhärskande vindriktningen.

För att de fastighetsägare som har möjligheten att välja skall veta vad de faktiskt väljer, vill vi närboende att det i MKB:n skall finnas med en bild där man gjort ett bildmontage om hur den 25 meter bullervallen kommer att se ut om man står på Laurajärvis östra strand. Beskriv också hur Boliden tänker säkerställa att nedfallande stoft och PM-partiklar inte överskrider farliga nivåer. Beskriv också vad Boliden har för konkret plan om buller-, vibrationer- och dammvillkor inte kan hållas. Vilket erbjudande kommer de fastighetsägarna att få om det trots allt blir en miljö som inte är förenligt med att människor bor och vistas i Laurajärvi?

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna. Villkor hanteras i domen för den miljöfarliga verksamheten, och ska efterföljas. En del svar redovisas under rubrik "Ämnesvisa synpunkter och svar" som rör störningar. Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen har inte för avsikt att göra något bildmontage från östra Laurajärvi.*

## 8. Vattenpåverkan

I MKB:n görs hela tiden bedömningar att ingen påverkan kommer att ske på grundvatten, ytvattenkvalite i sjöar och vattendrag, flödet i vattendraget eller nivåerna på vattnet i Laurajärvi och Sakajärvi. Samtidigt skriver ni att tillrinningen kommer att minska i Myllyjoki. Vi närboende anser att det är en lättsinnig bedömning av en viktig fråga. Trots att Sakajärvi och Myllyjoki inte i dagsläget ingår i Natura 2000-området, är det trots allt en del i Kalix älvs tillrinningsområde. Vi undrar vad som händer om bedömningen är fel? Om vattenkvaliten och biologin ändå påverkas? Om tillrinningen minskar? Om sjöarna får ett lägre vattenstånd? Om grundvattnet påverkas negativt? Om någon olycka händer så att farliga ämnen kommer ut i Lina älv och således ut i Kalix älv? Vad finns det för plan då? Vem är ansvarig för att kontrollera detta i framtiden? Vad blir det för konsekvenser för Boliden om eventuell påverkan ändå sker?



Vi närboende har många frågor kring vattenpåverkan som ni ser. I denna fråga värnar vi inte bara om vår närmiljö, utan om ett mycket större område eftersom Kalix älv rinner ända ut i Östersjön. Vi vill att ovan nämnda frågor får svar. För utan en plan för om det som ni bedömt inte skall ske, ändå sker, kan det bli en katastrof för stora delar av Norrbotten.

*Kommentar: Natura 2000-tillstånd behövs även för gruvverksamheten, och ovanstående frågor hanteras i större utsträckning där. I domen för miljötillståndet hanteras också övriga frågor, där villkor ställs för den miljöfarliga verksamheten. Boliden måste efterleva dessa villkor, och det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet.*

*Verksamheter som påverkar miljön ska enligt miljöbalken bedriva egenkontroll. Detta betyder att företaget undersöker, mäter och beräknar hur miljön påverkas av verksamheten. Egenkontrollen är i första hand ett förebyggande arbete som utförs genom att planera, genomföra, följa upp och förbättra. Kontrollprogrammet tas fram i dialog med tillsynsmyndigheten.*

*Egenkontrollen ligger till grund för de miljörapporter som verksamheten ska lämna till tillsynsmyndigheten. Miljörapporterna är bland annat till för att följa upp de villkor som finns i verksamhetens miljötillstånd, exempelvis hur mycket metaller som får släppas ut till vattendrag. Regelbunden tillsyn görs också, och det sker en ständig dialog mellan verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten.*

*Tillsynsmyndigheten för verksamheten, ofta länsstyrelsen i länet, bedriver tillsyn. Tillsynen är till för att kontrollera att verksamheter följer lagar och bestämmelser beslutade av myndigheter och domstolar.*

#### 9. Går det att bo kvar i Sakajärvi eller inte?

På sidan 30 i MKB skriver ni "Byar som ligger inom planområdet kommer att lösas in....". På sidan 33 skriver ni i "Boende öster om sjön Laurajärvi och några i Sakajärvi kan välja att stanna kvar då de ligger utanför verksamhetens skydds zoner." Motsägande uppgifter finns på var och varannan sida.

Vi närboende vill återigen göra er uppmärksam på att det i MKB tydligt skall framgå vad som gäller angående var människor tillåts bo, och beskriva hur omgivningarna kommer att se ut. Att inte få klara besked är en fruktansvärd påfrestning och leder till stor ohälsa både fysiskt och psykiskt.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar detta och förtydliganden har gjorts i handlingarna om att det ej är lämpligt för någon att bo kvar i hela Sakajärvi och Liikavaara.*

#### 10. Social konsekvensanalys

På sidan 36 skriver ni "...som blir klar våren 2019 och kan då kompletteras till gransknings- eller antagandeskedet." Vi närboende vill att det skall vara ett krav att den sociala konsekvensanalysen skall vara klar och finnas med senast i granskningskedet. Att den inte redan är gjord är under all kritik, som vi tidigare framfört.

*Kommentar: Den sociala konsekvensbeskrivningen är färdigställd och kompletteras planbeskrivningen gällande de sociala konsekvenserna.*

## 11. Miljömål

I MKB:n finns beskrivet de 16 nationella miljömålen som Riksdagen har beslutat om. I tabellen på sidan 44 har bedömningen gjorts att punkt nummer 13 " Ett rikt odlingslandskap" inte berörs. Hur kan ni komma fram till den slutsatsen?

Vi närboende vill att ni förklarar hur flera hektar betesmark och gammalt odlingslandskap med ett flertal hävdgynnande växter inte kommer att beröras då människorna försvinner från platsen. Vi vet hur fort marker växer igen, och då är det rika odlingslandskapet borta och förstört för alltid. Länsstyrelsen är både till Sakajärvi och Liikavaara och inventerar med jämna mellanrum, och de är häpnad över de fantastiskt fina hagmarkerna som finns i byarna. Vi vill se en korrekt bedömning och sedan en förklaring hur ni tänker att dessa marker skall bevaras.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkten och till granskningen revideras MKB:n med avseende på bedömning av påverkan på miljömålet Ett rikt odlingslandskap.*

### **Privatperson 5, enligt skrivelse 2019-02-05**

Jag bor på och äger en fastighet i Sakajärvi och yrkar på att planförslaget avslås i sin helhet. Detta eftersom boendesituationen för oss som bor i Sakajärvi inte är löst. Enligt förslaget kommer vi att bo i ett industriområde, vilket inte är något jag vill acceptera, om det ens är tillåtet.

Alternativet till att bo i ett industriområde skulle vara att flytta. Jag har inte fått något förslag på ersättningsboende där jag kan leva ett liv som är likvärdigt det liv jag har idag. Med detta menar jag att jag vill kunna ha 5 hästar och 10 får med stall för dessa, vinterhagar, beteshagar, ridbana. Dessutom har jag 4 hundar, uppfödning av Border Collie (vilket gör att jag har behov av får och mark för att träna dessa). Jag kommer inte att acceptera ett ersättningsboende som tvingar mig att göra mig av med mina djur och min livsstil. Därmed har vi ingen överenskommelse, vilket står som en grundförutsättning i planförslaget.

Jag motsätter mig inte att flytta den dag jag får ett ersättningsboende som till funktion är likvärdigt till det jag har idag. Dock är jag inte intresserad av boende längre från samhället än idag. Jag anser att det bör åligga Boliden att ta fram acceptabla ersättningsboenden innan planförslaget kan godkännas.

*Kommentar: Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen noterar synpunkterna och hänvisar till svaret som rör ersättningsfrågor i samrådsredogörelsen under rubriken "Ämnesvisa synpunkter och svar".*

### **Trafikverket, enligt skrivelse 2019-02-20**

#### E10

Trafikverket och gruvbolaget har fört långtgående diskussioner om lösningen för E10 förbi Liikavaara. Detta har sammanfattats i ett beslut om lösningen för europavägen (TRV 2018/7649) och avtal om finansiering har upprättats mellan parterna.

Den nya vägen kommer att flyttas ca 100 meter norrut vid Liikavaara till följd av det nya dagbrottet. Den nya dragningen kommer att ses som en ”förbifart” runt dagbrottet. Upprättande av arbetsplan pågår men väglinjen – läget för vägen - är inte definierad i dagsläget. Plankartan reglerar ett område för industri i en utsträckning av ca 500 meter norr om befintlig E10. Det finns också planbestämmelser som medger uppförande av gråbergssupplag och byggnader inom samma område. Detta kan komma i strid med den nya vägen.

Befintlig E10 har i plankartan reglerats som ”Väg fram till år 2022, därefter gruvindustri”. Enligt väglagen är vägen allmän statlig väg till dess Trafikverket drar in den från allmänt vägunderhåll.

### Flyg

#### *Avstånd och påverkan på flygets anläggningar*

Det planerade dagbrottet och dess planerade gråbergssupplag och byggnadsverk ligger ca en mil sydöst om Gällivare flygplats. Frågan om flyghinder och flygets krav på hinderfrihet måste utredas för att säkerställa att de höjder (för upplag inkl. byggnadsverk mm) som detaljplanen tillåter inte skadar riksintresset. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Samråd ska ske med berörd flygplats.

*Kommentar: Till granskningen justeras plankartan vad gäller E10 och den nya dragningen av vägen lämnas planlös och kommer planläggas vid arbetet med vägplan.*

*Efter samråd har dialog först mellan berörda parter för att komma fram till en lösning. Höjder för upplag har anpassats på plankartan efter flyghinderanalysen för att minska påverkan på flygverksamheten. Fyra konflikter kvarstår med flygets befintliga verksamhet för tillfället, men flyghinderanalysen ska uppdateras innan antagande och även höjder justeras (nedåt) på plankartan så att åtminstone två konflikter elimineras. Kvarstående påverkan och åtgärder ska regleras i ett civilrättsligt avtal mellan Boliden och Gällivare kommun (ägare av flygplatsen) för att båda riksintressena ska kunna samexistera och utvecklas. Avtalet är under framtagande och ska vara klart till antagande.*

### **Länsstyrelsen, enligt skrivelse 2019-02-21**

#### Allmänt om planförslaget

Länsstyrelsen konstaterar att det aktuella planförslaget i huvudsak handlar om att planmässigt möjliggöra den utökning av verksamheten vid Aitik som avses kunna ske under en tidsperiod om 8 år, med utgångspunkt från de två bearbetningskoncessionerna för Liikavaara, K nr 1 och K nr 2, varav koncession ännu inte är beviljad för K nr 2 utan den processen pågår. Miljötillstånd för dessa koncessioner finns inte heller i dagsläget. Eftersom miljöprövningen för verksamheten ännu inte är genomförd kan det innebära att vissa delar av det som föreslås i planförslaget inte kan realiseras p.g.a miljömässiga hinder.

Utbredningen för det nu aktuella planområdet omfattar dels en gällande detaljplan från 2007 över det nuvarande verksamhetsområdet och dels en del av detaljplanen runt sjön Laurajärvi från 1974 med den utökning som beskrivs ovan. Planförslaget utökas även i några andra riktningar samt innebär även vissa förändringar när det gäller vilken höjd som ska kunna tillåtas för upplag.

Den föreslagna utökningens av planområdet nordväst om sjön Sakajärvi innebär risk för konflikter med olika andra markanvändningsanspråk, varav några är utpekade som riksintressen.

### Riksintressen

#### *Kommunikationer*

Planförslaget syftar till att möjliggöra gruvindustri inom hela planområdet. Ett genomförande innebär att riksintressen påverkas. Väg E10 som ligger inom planområdet kommer att behöva dras om för att den planerade gruvverksamheten ska kunna bedrivas. Planbeskrivningen hänvisar till att ett planarbete för vägens omdragning pågår hos trafikverket. Länsstyrelsen noterar att trots att vägen kommer att dras om i ny sträckning så kommer vägen att behöva stängas av under vissa perioder i samband med sprängningar, för att undvika risk att trafikanter skadas. Länsstyrelsen anser att det varit fördelaktigt om man istället valt att dra om vägen till ett läge där avstängning kan undvikas. Länsstyrelsen anser att frågan om risker för trafikanter som färdas längs vägen behöver belysas närmare bl.a. hur man bedömt att det är rimligt att medge avstängning av vägen under vissa tider. Länsstyrelsen anser även att genomförandet av den nya vägdragningen behöver säkerställas både när det gäller lokalisering och i tid innan detaljplanen antas.

Det behöver vidare säkerställas att planförslagets genomförande när det gäller de höjder som föreslås, är förenligt med de krav på hinderfrihet som Gällivare flygplats har. Det gäller både för nuvarande verksamhet och för att säkerställa att flygplatsen kan expandera i framtiden. Den flyghinderanalys som är under framtagande behöver redovisas i kommande planskede.

Av planbeskrivningen framgår att försvarsmakten ska remitteras med avseende på höga objekt. Då blir även frågan om eventuella begränsningar p.g.a. att området ingår i s.k. lågflygningsområde belyst.

*Kommentar: Vägplanen har varit på samråd och pågår parallellt med detaljplanen. Ett förslag har Trafikverket valt att gå vidare med, och plankartan uppdateras med senaste vägdragningen. Trafikverket har vid samråd av föreslagen vägomdragning och i ett skriftligt yttrande angivit att de anser att en avstängning av vägen i samband med sprängning är möjlig. Rutiner för avstängning och information till allmänhet kommer att utarbetas i samråd med berörda inom ramen för prövningen av miljötillstånd. Omdragning av E10 ska vara klar innan sprängning för den utökade verksamheten påbörjas.*

*Angående flyget så har efter samråd dialog förts mellan berörda parter för att komma fram till en lösning. Höjder för upplag har anpassats på plankartan efter flyghinderanalysen för att minska påverkan på flygverksamheten. Fyra konflikter kvarstår med flygets befintliga verksamhet för tillfället, men flyghinderanalysen ska uppdateras innan antagande och även höjder justeras (nedåt) på plankartan så att åtminstone två konflikter elimineras. Kvarstående påverkan och åtgärder ska regleras i ett civilrättsligt avtal mellan Boliden och Gällivare kommun (ägare av flygplatsen) för att båda riksintressena ska kunna samexistera och utvecklas. Avtalet är under framtagande och ska vara klart till antagande. Flyghinderanalysen biläggs planhandlingarna.*

## *Rennäring*

Den utökning som föreslås av planområdet åt nordost innebär att områden av riksintresse för rennäringen direkt påverkas. Av MKB:n kan utläsas att ”konsekvenserna för planområdet bedöms i det stora hela som stor negativ påverkan”. Länsstyrelsen delar den bedömningen.

Ett antal åtgärdsförslag för att begränsa påverkan redovisas i MKB:n. Länsstyrelsen anser dock att det är svårt att av planhandlingarna utläsa hur det kan säkerställas att rennäringen fortsatt kan fungera inom området.

För att en bedömning huruvida en fungerande rennäring fortsatt ska kunna bedrivas inom området måste en helhetslösning presenteras. Samtliga stängsel, för korridorer såväl som viltstängsel, ekodukter, hagar och övriga passager måste presenteras som en helhet. Eventuella justeringar av befintliga skoterleder, stängsel och vägar måste också framgå.

I plankartan finns en bestämmelse som avses säkerställa den flyttled som går genom området. Länsstyrelsen anser inte att detta är tillräckligt. Det behöver förtydligas på vilket sätt flyttleden ska fungera, t.ex. hur ska renarna röra sig genom området, hur tar de sig till och från flyttleden. Vad händer om inte flyttleden kan användas? Frågan om flyttleden behöver ingå i den helhetslösning för rennäringen som efterlyses. En fungerande helhetslösning kan eventuellt leda till att flyttleden fortsatt går att använda och att den fria strövningen kan fortsätta.

*Kommentar: Boliden har kunnat teckna ett avtal avseende Liikavaaraprojektet med samebyn om ersättning för i anspråkstagande av mark och annan skada såsom merarbete mm. Dessa frågor hanteras även mer utförligt i miljötillståndet. MKB:n förtydligas även till viss del vad gäller konsekvenserna för rennäringen.*

## *Natura 2000*

Del av det område som omfattas av aktuell detaljplan ingår i nätverket Natura 2000, Torne- och Kalix älvsystem.

För gruvverksamheten i Aitik finns ett Natura 2000-tillstånd, men för planerad brytning i Liikavaara är Natura 2000-frågan ännu inte avgjord. Detaljplanen kan inte antagas förrän detta är gjort.

Gränserna för hela Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem ska justeras och Länsstyrelsen kommer inom kort föreslå för Naturvårdsverket och Regeringen att Myllyjoki och Sakajärvi ska ingå i Natura 2000-området.

*Kommentar: I detaljplanen utgår samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen utifrån dagens förutsättningar. Natura 2000-tillstånd kommer krävas för gruvverksamheten och avser behandlas inom miljötillståndet..*

## Sociala aspekter

Detaljplanens genomförande får stora konsekvenser för boende inom planområdet i byarna Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi. Samtliga bostäder med undantag för de som finns på östra sidan av sjön Laurajärvi samt några i Sakajärvi avses inlösas av Boliden. Boliden erbjuder sig även att lösa in övriga bostäder i området, även om de ligger utanför det bedömda påverkansområdet för gruvverksamheten. I planhandlingarna framgår att de som tvingas lämna sina bostäder p.g.a. gruvans expansion kommer att erbjudas nya bostäder som

alternativ till inlösen. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att alla fastighetsrättsliga frågor är utredda innan detaljplanen antas.

Länsstyrelsen anser att kommunen mer utförligt behöver beskriva situationen och konsekvenserna för dem som idag bor och verkar inom området. I MKB:n hänvisas till en kommande social konsekvensanalys som skall utarbetas. Denna bör utgöra ett viktigt underlag inför kommande planskede så att de sociala konsekvenserna mer utförligt kan belysas.

*Kommentar: Den sociala konsekvensbeskrivningen är färdigställd och kompletteras planbeskrivningen gällande de sociala konsekvenserna. Fastighetsrättsliga frågor har förtydligats i planbeskrivningen.*

### **Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL**

Länsstyrelsen anser inte att det går att utläsa att ett genomförande av planförslaget inte innebär påtaglig skada för riksintressena rennärning eller kommunikationer. Det kan därför inte uteslutas att ett beslut att anta detaljplanen behöver prövas enligt 11 kap. 10 § PBL.

## **ÄMNESVISA SYNPUNKTER OCH SVAR**

Det har inkommit flera synpunkter under samrådtiden som berör samma sakfrågor. Dessa svar har sammanställts ämnesvis enligt nedan. Övriga synpunkter besvaras under respektive yttrande.

- Framtagande av detaljplan och tillståndsprocesser
- Kompensation för fastigheter och ersättningsområden
- Störningar i och med utökad verksamhet
- Boendemiljön till följd av den utökade verksamheten

### **Framtagande av detaljplanen och tillståndsprocesser**

*Svar:*

*Gällivare kommuns utveckling bygger till stor del på gruvindustrin som är mycket viktig för kommunens sysselsättning. Kommunen förutsätter att Boliden utrett alternativa riktningar och markanspråk för utökning av gruvområdet. Därför ser kommunen det som viktigt att detaljplanen antas.*

*Bearbetningskoncession och miljötillstånd är ansökt om under 2018 för utökningen av gruvverksamhet i Liikavaara. Planhandlingarna kompletteras med en tabell som visar status på olika ansökningar för både befintliga verksamheten samt framtida planerad verksamhet. Planhandlingarna kompletteras även med en sammanfattning av processen från undersökningstillstånd till gruvverksamhet (omfattar bearbetningskoncession, miljötillstånd, markanvisning och expropriation).*

*Boliden får förvärva fastigheter fastän detaljplan eller koncession/miljötillstånd/markanvisning inte finns, men frivilliga överenskommelser krävs.*

*Boliden ansökte om planbesked år 2017 och fick beviljat detta, därför påbörjades en planprocess. Även en detaljplan kan ta lång tid att ta fram och därför påbörjades detaljplanarbetet parallellt med ansökningarna. Planprocessen är styrd av Plan- och bygglagen. Även om detaljplanen tas fram och vinner laga kraft före bearbetningskoncession*

*och miljö tillstånd getts av Bergsstaten och mark- och miljödomstolen, så kommer ett genomförande av detaljplanen inte vara möjligt förrän erforderliga tillstånd m.m. givits. Vilket betyder att marken inte fysiskt kommer kunna tas i anspråk för gruvverksamhet. I plan- och bygglagen finns en rätt gällande pågående markanvändning, som innebär att den markanvändning som idag pågår inom planområdet kommer att kunna fortsätta trots att området planläggs som industrimark, om ny detaljplan inte kan genomföras. Alltså att befintlig bebyggelse får finnas kvar även om den strider mot bestämmelserna i en ny detaljplan.*

*Även om detaljplanen inte skulle vinna laga kraft så kan Boliden beviljas bearbetningskoncession, miljö tillstånd och markanvisning för att kunna bedriva gruvverksamhet. Men en färdig detaljplan som tillåter gruvindustri skulle styrka ansökningarna.*

*Ett framtagande av detaljplanen kommer inte ge kommunen någon möjlighet att tvångsinlösa fastighetsägare, då en kommun enbart kan lösa in mark som ska tas i anspråk för allmän plats eller kvartermark för allmänna ändamål som t.ex. skola. Framtagandet av detaljplanen kommer inte heller ge Boliden någon rätt att tvångsinlösa fastighetsägare. Tvångsinlösen är bara möjligt vid markanvisningsförrättningen som görs av Bergsstaten, vilket sker enligt minerallagen. Ersättning bestäms då enligt expropriationslagen. Mer om markanvisning och expropriation kompletteras i planbeskrivningen. Kompletterande svar på yttranden hänvisas också till bilagd skrivelse ” Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540 ” i slutet av samrådsredogörelsen.*

*För kommunen är det givetvis önskvärt att Boliden har träffat överenskommelser om inlösen med alla berörda fastighetsägare innan detaljplanen antas av Kommunfullmäktige, men det är inget krav kommunen kommer ställa mot Boliden bland annat då detta krav inte heller tidigare har ställts mot LKAB vid avvecklingen i Malmberget. En övervägande majoritet av överenskommelser bör dock ha träffats innan detaljplanen antas.*

### **Kompensation för fastigheter och ersättningsområden**

*Svar:*

*Kommunen har förståelse för att de som bor och vistas i Sakajärvi, Liikavaara, Laurajärvi och i närheten av området upplever de föreslagna förändringarna som mycket negativt. Att ofrivilligt behöva flytta från sitt hem, skiljas från grannar och lämna det liv man är van vid innebär en mycket stor omställning för alla som berörs av föreslagen detaljplan.*

*Kommunen förstår också att den oro och stress som skapas till följd av detta inte går att undkomma, men det är också mycket svårt för kommunen att helt förhindra.*

*Boliden har tittat på LKAB och SCB:s statistik som visar att 90 procent av berörda fastighetsägare har varit nöjda med fastighetsförvärven och därför har Boliden valt att hålla samma nivå som LKAB i den här förvävsprocessen. Boliden anser att det är en bra kompensation även om de inte kommer att vara eniga med alla i frågan.*

*Synpunkter som rör ersättning kommer inte hanteras inom aktuell detaljplaneprocess dvs. kommunen kommer inte lägga in några förslag på ersättningsområden i planhandlingarna. Det är en separat process tillsammans med Boliden och i stöd av kommunen. Se även ”Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540”. Det finns dock mycket som påverkar var det är möjligt att bygga bostäder. Mycket mark kring tätorten ägs inte av Gällivare kommun och kommunen har svårare att hänvisa till områden som man ej har rådighet över. Finns gällande detaljplaner måste även dessa följas.*

*Boliden har tagit fram ersättningsprinciper som utgör grunden för överenskommelser mellan berörda sak- och fastighetsägare och Boliden. Vad gäller ersättningsprinciperna är detta inget som hanteras inom detaljplanen utan en fråga mellan Boliden och fastighetsägarna. Hänvisning till "Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540".*

*Information om inlösen och ersättning har kompletterats planbeskrivningen.*

*Vid varje detaljplaneprovning görs en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen. Kommunen gör vid provning en bedömning om de konsekvenser som förväntas uppkomma i och med ett genomförande av detaljplanen kan anses rimliga. Bedömningen utgår från den förväntade positiva nyttan i och med det genomförda projektet i proportion till de förväntade upplevda (negativa) konsekvenserna.*

*I planbeskrivningen har text om allmänna och enskilda intressen kompletterats.*

### **Störningar vid gruvdrift i och med utökad verksamhet**

*Svar:*

*Enligt Boliden och framtagna utredningar kommer det inte tillskapas någon verksamhet som överskrider gällande villkor avseende buller, damning, vibrationer etc. Boliden ansvarar för att erforderliga åtgärder vidtas och inte påverkar berörda fastighetsägare negativt utifrån ett hälsoperspektiv.*

*Föreslagen bullervall i form av moränupplag hamnar drygt 1,5 kilometer från Laurajärvis östra strand. Enligt framtagna utredningar kommer Boliden hålla villkoren. Kommunen anser därmed att berörda fastighetsägare inte behöver oroas över att Boliden inte håller dessa villkor.*

*I domen för miljötillståndet hanteras de flesta frågor, där villkor ställs för den miljöfarliga verksamheten. Boliden måste efterleva dessa villkor, och det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet.*

*Verksamheter som påverkar miljön ska enligt miljöbalken bedriva egenkontroll. Detta betyder att företaget undersöker, mäter och beräknar hur miljön påverkas av verksamheten. Egenkontrollen är i första hand ett förebyggande arbete som utförs genom att planera, genomföra, följa upp och förbättra. Kontrollprogrammet tas fram i dialog med tillsynsmyndigheten.*

*Egenkontrollen ligger till grund för de miljörapporter som verksamheten ska lämna till tillsynsmyndigheten. Miljörapporterna är bland annat till för att följa upp de villkor som finns i verksamhetens miljötillstånd, exempelvis hur mycket metaller som får släppas ut till vattendrag. Regelbunden tillsyn görs också, och det sker en ständig dialog mellan verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten.*

*Tillsynsmyndigheten för verksamheten, ofta länsstyrelsen i länet, bedriver tillsyn. Tillsynen är till för att kontrollera att verksamheter följer lagar och bestämmelser beslutade av myndigheter och domstolar.*

### **Boendemiljön till följd av den utökade verksamheten**

*Svar:*

*I förslaget som ligger är det detaljplanelagt för gruvindustri. Gruvindustri är även kommunens intentioner i gällande översiktsplan (dvs här ingår inte bostäder).*



*I Kommunens översiktsplan (2014) framgår att gruvorna ska ges möjlighet att expandera och utvecklas. Aitikgruvan är av riksintresse för värdefulla ämnen och material och kommunen avser att tillgodose riksintresset genom att inte tillåta att ny bebyggelse får uppföras i områden som kan beröras av gruvverksamheternas framtida utbredningsområde.*

*Inom arbetet med detaljplanen har bedömning gjorts av huruvida en god boendemiljö för befintliga bostäder kan säkerställas när gruvan expanderar. Med befintliga bostäder avses såväl bostäderna inom det aktuella planområdet samt de bostäder som ligger inom det sk. säkerhetsområdet. Bedömningen ligger också till grund för den avgränsning av planområdet som föreslås.*

*Den sammantagna bedömningen är att en god boendemiljö inte kan säkerställas inom planområdet varför endast område för gruvindustri (J<sub>1</sub>) föreslås även till granskningen.*

*Till granskningsskedet har även en socialkonsekvensbeskrivning (SKB) arbetats fram och beskrivs i planhandlingarna.*

## MEDVERKANDE

Lennart Johansson, Förvaltningschef samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen, Gällivare kommun

Josefin Ekbäck, Planarkitekt, Gällivare kommun

Upprättad 2020-06-01

Till  
Katarina Sundelin fvb till  
Samrådsgruppen Sakajärvi, Liikavaara och  
Laurajärvi

### Svar på skrivelse KS2019:142 samt KS2018:540

Tack för inkomna skrivelser och synpunkter. Vi får be om ursäkt för den långa svarstiden på skrivelse 2018:142 gällande Kommunstyrelsens engagemang i byarna Sakajärvi, Liikavaara och Laurajärvi.

#### KS2019:142 angående detaljplan

Skrivelse har inkommit till Kommunstyrelsen angående Boliden – Aitiks utökade industriområde, detaljplan för del av Sakajärvi 2:4 m.fl. Under samrådsmötet framkom synpunkter om Kommunens och specifikt politikens engagemang gällande markfrågor och presumtiva områden för småhus. Vidare fanns det frågetecken kring Bolidens ersättningsnivåer och erbjudanden till berörda fastighetsägare.

Kommunledningen har efter samrådsmötet träffat representanter från Boliden som redogjort aktuella och presumtiva områden för småhus.

Harrträsk är kommunens reservvattentäkt. Enligt fördjupade översiktsplanen (FÖP) är området kring Harrträsk avsett för turism/fritid/rekreation samt natur. För delar av området gäller även områdesbestämmelser. Områdesbestämmelserna i kombination med FÖP:en medger ingen tillkommande bebyggelse för bostadsändamål.

Detaljplanearbete påbörjades för Tallbacken efter ansökan av Boliden. Syftet med detaljplanen var att tillskapa 6 – 7 tomter för bostadsändamål. Storleken för tomterna var väl tilltagna för att även möjliggöra uppförandet av stall. Planarbetet har avbrutits på begäran av Boliden eftersom de bedömde att det inte finns någon större efterfrågan på bostadstomter vid Tallbacken. Lämplighetsprövning av enstaka tomter för bostadsändamål i Tallbacken får hanteras inom ramen för ansökan av bygglov.

Gällivare kommun är alltid behjälplig vid underhandskontakter i samband med förfrågningar kring lämpliga områden för bostadsbebyggelse.

---

**Postadress**

Gällivare kommun  
982 81 GÄLLIVARE

**Telefon**

0970-180 00

**Telefax**

0970-144 51

**Bankgiro**

754-1576

**Hemsida**

www.gellivare.se  
E-post: [post@gallivare.se](mailto:post@gallivare.se)

Bolidens ersättningsprinciper för småhus är en fråga och relation mellan Boliden och fastighetsägarna. Kommunen kan inte och har inte heller möjlighet att påverka varken ersättningsprinciper eller ersättningsnivåer till enskilda. Däremot förutsätter Kommunen att Boliden har adekvata ersättningsprinciper till drabbade fastighetsägare.

## **KS2018:540 Kommunstyrelsens engagemang i byarna Sakajärvi, Liikavaara och Laurarjärvi.**

### ***1. Kan vi komma och informera på ett kommunfullmäktigemöte?***

Kommunmedborgare har möjlighet att ställa frågor vid kommunfullmäktiges sammanträden. Medborgarfråga skall beröra kommunens verksamhet och får endast innehålla en frågeställning per skrivelse.

För att bereda så många som möjligt tillfälle att ställa frågor får varje frågeställare bara ställa en fråga åt gången. Frågan föredras av fullmäktiges sekreterare. Den som besvarar frågan disponerar högst 5 minuter. Frågeställaren har rätt till en följdfråga (replik) på två minuter varefter den svarande får två minuter till sitt förfogande.

Frågor till ett visst sammanträde skall vara inkomna till kommunen senast 10 arbetsdagar före det aktuella sammanträdet

### ***2. Hur skall kommunstyrelsen göra konkret för att klargöra för Boliden att de har ett oerhört stort ansvar/skyldighet att ersätta oss kommuninnevånare som drabbas av deras verksamhet?***

Gällivare kommun har vid träffar med bolaget påtalat att kommunen förutsätter att Boliden tar ansvar för kommuninnevånare som drabbas av Aitiks utvidgade område. Kommunstyrelsen har dock ingen möjlighet att påverka Bolidens ersättningsnivåer.

### ***3. Vad gör kommunstyrelsen konkret för att vi som kommer att bli tvingade från vårt tätortsnära byaliv skall stanna i kommunen?***

Kommunstyrelsens utgångspunkt är självklart att fastighetsägarna skall stanna kvar i kommunen. Kommunstyrelsens samhällsplaneringsutskott och samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla och ta fram nya områden för småhus och flerbostadshus. Samhällsbyggnadsförvaltningen är också i ständig dialog med Boliden gällande nya områden för småhus.

**4. Hur skall ni i kommunstyrelsen agera för att vi i byarna skall känna oss lika sedda och viktiga som de som drabbas av LKAB:s verksamhet på Malmsta?**

Alla kommuninnevånare är självklart lika viktiga och landsbygden är ett prioriterat område för Gällivare kommun.

I Sakjärvi och Liikavaara finns det, till skillnad från Malmberget, inga detaljplaner eller områdesbestämmelser. Markanvisning med stöd av minerallagen kan inte ske i strid med gällande detaljplaner. Detta innebär att för områden med detaljplan så måste dessa ändras för att gruvbolagen skall kunna erhålla markanvisning inom området. I praktiken har detta inneburit – för berörda områden i Malmberget -att kommunen har träffat avtal, samarbetsavtal, med LKAB angående villkoren för ändringen av detaljplanerna. Inom områden med avsaknad av detaljplaner finns inte förutsättningar för att träffa avtal mellan kommunen och gruvbolaget eftersom gruvbolaget rent teoretiskt kan erhålla markanvisning utan någon aktiv handling från kommunens sida.

Med vänlig hälsning

  
Birgitta Larsson  
Kommunalråd

  
Henrik Ölvebo  
Kommunalråd